No. 66 1840.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS- BLAD.

Dingsdag 2 Junij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 29sten Mei.

Sedert gisteren is het slot der jongste telegraphische depeche bekend geworden; het behelst dat de maarschalk *Valée* ook troepen te Mouzaia aan de noordelijke helling van den Atlas, met den noodigen voorraad heeft achtergelaten.

Een nieuw telegraphisch berigt, door den zeeprefect van Toulon hierwaarts overgezonden, behelst dat er den 14den in de omstreken van Oran een voor de Franschen eervol gevecht heeft plaats gehad.

Het *Journal des Débats* geeft heden een overzigt van de jongste krijgsbewegingen van het legerkorps in Afrika, sedert het den 12den de eerste ernstige ontmoeting had, en het hoogste punt van den Atlas, 't welk het leger passeren moest, de engte van Teniah, door 6000 Arabieren verdedigd, waaronder 2500 man geregelde troepen, door *Abd-el-kader* zelven aangevoerd, stormenderhand veroverden. De Arabieren hadden aldaar, door fransche deserteurs en andere vreemdelingen onderwezen, op alle toegangen redouten en verschansingen opgeworpen; de weerstand was zeer levendig en volhardend, zoodat men slechts door de welberaamde kloeke maatregelen en de onverschrokkenheid der troepen, zich eensklaps van die hoogten had kunnen meester maken. Van den 13den tot den 18den hecht het leger op het gezegde punt en op de afhelling van den Atlas gekampeerd; de gekwetsten werden naar het verschanst kamp van Mouzaia gevoerd; de weg naar Medeah in 1836 door den maarschalk *Clauzel* getrokken, werd door de troepen hersteld. Den 17den is het leger de zuidelijke stelling afgetrokken en heeft [illegible] Medeah genomen, 't welk *Abd-el-kader* niet gewaagd had te verdedigen, maar van de inwoners verlaten, den Franschen had prijs gegeven. De maarschalk *Valée* had den generaal *Duvivier* als opperkommandant der provincie Titteri te Medeah achtergelaten. Dit zwakke garnizoen kon geen den minsten invloed op het land uitoefenen en zou weldra geblokkeerd worden; maar voorzeker bestond het voornemen om spoedig andermaal naar Medeah te trekken, en had men er thans niet kunnen achterlaten. Na drie dagen verblijf en na de stad, zoo veel mogelijk versterkt te hebben, was het leger den 20sten weder afgetrokken; aan den zuidelijken voet der berghelling had men andermaal het in slagorde geschaard leger van *Abd-el-kader* te bestrijden gehad; de geheele vijandelijke kavallerie was daarbij afgestegen om de steile hoogten te bezetten. Een ernstig gevecht was er gevolgd, waarbij men van den Franschen zijde een verlies van 200 man had geleden, doch het leger was weder den Atlas weder overgetrokken, en den 22sten in de kampen van Mouzaïa en Blidah teruggekeerd.

De operation, zamenvattende van den 27sten April toen het leger van Blidah optrok, had hetzelve dus in de eerste veertien dagen in de vlakte van Metidja, aan den voet van den Atlas, tusschen Blidah en den Oued-Jer, tusschen Mouzaïa en Cherchel gemanouvreerd; het had in dien tijd te Mouzaïa een verschanst kamp aangelegd, Cherchel gedeblokkeerd, naar Algiers versterking gegonden en van Oran versterking ontvangen. De maarschalk scheen gaarne te hebben om de hoogten van Teniah te bestormen, in de hoop dat de vijand afgemat zou worden en de hulptroepen van den Emir, die gewoonlijk slechts kort het veld houden, verlopen zouden. Maar *Abd-el-kader* had eene strenge krijgstucht ingevoerd, zoodat men zich wel genoodzaakt had gezien de gezegde hoogte in het front aan te tasten. Sedert was er een weg voor konvooijen en geschut naar Medeah geopend. Medeah was bezet en het legen van den Emir andermaal geslagen. De zes-en-twintigdaagsche krijgstogt was dus wel besteed. Een tweede togt zou het bezit van de provincie Titteri verzekeren, en de Franschen naar Miliana en het dal van de Chetif leiden. De zedelijke uitwerking op de Arabieren moest inmiddels groot zijn. *Abd-el-kader* had nergens den marsch der troepen kunnen stremmen; zijne versterkingen waren bestormd, zijn leger twee malen geslagen, eene belangrijke stad, die men niet weder verlaten moest, was in bezit genomen. Door zooveel tegenspoeden zouden de Arabieren het juk van den Emir en een nimmer eindigenden oorlog eindelijk moede worden.

— Men wil dat de hertogen *van Orleans* en *van Nemours* den 26sten van Algiers naar Marseille zouden vertrekken.

— De *Temps* verbreidt het gerucht, 't welk gisteren in de staatkundige kringen werd rondgedragen, dat de maarschalk *Valée* teruggeroepen en in het gouverneur-generaalschap van Afrika door den generaal *Trezel* vervangen was.

— De *Constitutionel* verzekert dat de maarschalk *Gérard* zich bereidwillig hebben om president van het comité te zijn, dat eene algemeene inschrijving tot dekking der kosten van het overbrengen der overblijfselen van *Napoleon* wil openen.

— De admiraal *sir Sydney Smith*, die door zijne ridderlijke wapenfeiten tegen *Napoleon* en de Franschen in den tijd grooten roem heeft verworven, is den 26sten Mei te Parijs overleden. Hij is zes en zeventig jaren oud geworden.

— Uit Madrid schrijft men dat de cortes tegenwoordig beraadslagen over het finantieel ontwerp betrekkelijk de uitgifte van nieuwe schuldbewijzen. Onder de bestrijders bevond zich de heer *Mendizabal*, die den maatregel een staatsbankroet zonder voordeel noemde, en trachtte te betoogen dat eene vlottende schuld veel voordeliger zou zijn.

De koningin was voornemens om tegen de helft van Junij de baden in Katalonien te gaan gebruiken. Vele leden van den senaat en van de kamer der gedeputeerden verlaten ook reeds de hoofdstad.

— Ter beurze van heden (29 Mei) waren genoteerd: 5 pCt. 111,80; 3 pCt. 85,10; Nap. r. 105,30; Sp. Ardoin 29¼; Rom. L. 104.

Van den 30sten. — De kamer der pairs heeft heden, zooals men voor waarschijnlijk hield, het door de kamer der afgevaardigden aangenomen ontwerp voor het remboursement of de reductie der rente, na eene tweedaagsche discussie, met 101 tegen 46 stemmen verworpen. In de zitting van gisteren heeft voornamelijk de heer *Merilhou* benevens de burggraaf *Villiers du Terrage* en de markies *d'Audiffret* het ontwerp bestreden, dat door den minister van finantien *Pelet* en den graaf *d'Argout* verdedigd werd. De heer *Thiers* heeft heden het woord gevoerd, doch de verwerping niet kunnen verhoeden.

Door den telegraaf heeft men berigt dat de Prinsen heden morgen, na eene overvaart van 58 uren, van Algiers te Marseille zijn aangekomen. — Men verwacht nu morgen de nadere berigten omtrent de jongste krijgsverrigtingen in Afrika.

Ter beurze van heden (30 Mei) waren genoteerd: 5 pCt. 111,95; 3 pCt. 85,05; Nap. r. 106; Sp. Ardoin 29; Rom. L. 103¾.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 29sten Mei.

HH. MM. de keizer en de keizerin van Rusland hebben zich den 19den dezer van St.-Petersburg naar Gatchina begeven, van waar de keizerin den 21sten derzelver reis naar Duitschland zou aanvaarden. De keizer zou zijne gemalin op die reis tot Warschau vergezellen.

— De Keizer had, den 17den dezer, eene wapenschouwing over de detachementen der garde-corps gehouden, welke te St. Petersburg en in de omstreken in garnizoen liggen. Meer dan veertigduizend man stonden op het veld van Mars geschaard.

— Omtrent den toestand der gezondheid van Z. M. den Koning van Pruissen zijn geene nadere verontrustende berigten ontvangen.

Prins *Willem* van Pruissen heeft, met goedvinden des Konings, het protectoraat over alle Vrijmetselaarsloges in Pruissen aanvaard.

— Berigten uit Athene van den 12den Mei houden in, dat Z. M. de koning zijne goedkeuring geweigerd heeft aan het onlangs door den heer *Zographos* te Konstantinopel onderteekende verdrag van vriendschap en handel tusschen Griekenland en de Porte, uit hoofde daarin bepalingen vervat waren die tot groot nadeel van Griekenland zouden strekken. Men was algemeen zeer over den heer *Zographos* ontevreden, en beweerde dat hij uit de staatsdienst ontslagen zou worden.

De koning en de koningin waren den 9den dezer uit de hoofdstad vertrokken, om zich met eene stoomboot naar de landengte van Korinthe te begeven, van waar zij eene reis door den Peloponnesus zouden ondernemen.

— Den 4den dezer is de oostenrijksche aartshertog *Ferdinand* te Konstantinopel aangekomen en, uit naam van den Sultan, door den minister van buitenlandsche zaken, *Reschid*-pacha, verwelkomd. De Sultan heeft tevens bevel gegeven dat al de merkwaardigheden der hoofdstad Z. K. H. aangewezen zullen worden.

Nuri-effendi, de turksche gezant bij het Pruissische Hof, is op zijne doorreis naar Konstantinopel te Weenen ziek geworden en gestorven.

Het verlangen der Servische bevolking is in zoogerre reeds ingewilligd, dat de zetel der Regering naar Kragujewatz verlegd zal worden. Over de verdere punten moet het Turksch Gouvernement beslissen.

— Uit Weenen schrijft men van den 24sten, dat volgens de jongste berigten uit Servie, de bij Belgrado zamengevloeide Serviers zich wel verspreid hadden, maar er nog dagelijks nieuwe talrijke deputatien te Toptschitere verscheenen om zich van den stand van zaken te overtuigen en dat de jongdige vorst geen geweld van de primaten aangedaan werd. De door het volk aangeklaagde raden en senateurs waren voornemens Servie te verlaten, waarna men dacht dat de rust in het land weder zou hersteld worden.

BELGIE.

BRUSSEL, den 31sten Mei.

De kamer van vertegenwoordigers heeft ll. vrijdag het rapport van den heer *Zoude* aangehoord over de klagten van den ingenieur *Tack* van Gent, nopens misbruiken in het bestuur der spoorwegen. Als in verband staande tot de aangevraagde gelden van den spoorweg, had de kamer verlangd, dat dit rapport uitgebragt werd vóór de discussie over de leening van negentig millioenen. De commissie stelde voor, om ten aanzien dier petitie tot de orde van den dag over te gaan. De heer *Delehaye* wilde dat dezelve naar den minister van de openbare werken verzonden wierd, en geraakte daarover in een levendigen woordentwist met den gewezen minister *Nothomb*, die de bedoelde klagten het werk der orangisten noemde, terwijl het eerstgenoemd lid betoogde, dat een aantal aanzienlijke ingezetenen van Gent, de tegen de genoemde administratie in den *Messager* ingebragte bezwaren verzameld, en op hunne kosten doen drukken hadden, op dat de misbruiken gekend en geweerd zouden worden. Met bijna eenparigheid werd echter door de leden tot de orde van den dag overgegaan.

— De commissie der kamer voor het ontwerp van gevorde leening, heeft gemeend te kunnen voorstellen de gevraagde 90 millioenen op 65 millioen te verminderen, en verklaard dat de leening openlijk bij inschrijving plaats hebbe. Van de gezegde 65 millioenen zouden dan 40 voor den spoorweg bestemd zijn, 12 millioen voor de vernietiging van de schatkistbons, bij de wet van decemher ll. daargesteld; vier millioen voor de 4000 aandeelen in den Keulschen spoorweg, het overige voor de gewone wegen en vernietiging van nog andere schatkistbons.

— Men verneemt dat onze zaakgelastigde te Madrid, graaf *Lalaing*, den 20sten ll. een handeltraktaat tusschen België en Spanje geteekend heeft.

— In het *Commerce Belge* leest men:

» De gemengde finantiele commissie te Utrecht houdt zich, naar men zegt, op dit oogenblik bezig met de belangrijke aangelegenheid van de kapitalisatie der bij het traktaat van 29 April ll., ten laste van België gestelde schuld. Zulks maakt tevens het onderwerp eene wisseling van diplomatieke nota's tusschen de hoven van Brussel en 's Hage uit.

» Zoodra de arbeid der liquidatie zal afgeloopen zijn, zal de heer *Dujardin*, naar het schijnt, zijne functien als secretaris-generaal van het ministerie van finantien neêrlegen, om een diplomatieken post te aanvaarden."

— Alhier loopt het gerucht van den dood des konings van Pruissen, waarvan ook in de gewone parijsche correspondentie wordt gewag gemaakt.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 1sten Junij.

Heden is van hier naar Bergen op Zoom vertrokken, de 7de kompagnie van het 6de bataillon, artillerie nationale militie, onder het bevel van den kapitein *Merck*.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Zaturdag is ingekomen een stuk van een ingezeten uit de provincie Groningen zich beklagende over hem aangedaan onregt. De heer *Van Hoorn van Burgh* bragt verslag uit op een verzoek van ingezetenen van Westvriesland, die bedenkingen in het midden brengen tegen de splitsing van Holland, en den wensch uiten, dat indien die splitsing plaats had, alsdan een afzonderlijk gewest met het Noorderkwartier gevormd werd. Wordt besloten dit stuk ter griffie neêr te leggen. Een dergelijk besluit valt op een stuk van *P. Cleban*, klagten inleverende over de administratie in de Oost.

Namens de centrale sectie is wijders rapport uitgebragt: 1°. Betreffende de verantwoordelijkheid der hoofden van ministeriële departementen; 2°. omtrent het ontwerp van het 1ste boek van het wetboek van strafregt; 3°. ten aanzien der 5wets-ontwerpen tot wijziging der Grondwet, aangeboden den 28 December ll., en eindelijk, 4°. omtrent de zeven op den 18 Maart jl. tot dat einde aangeboden ontwerpen van wet.

Uit beide laatste der genoemde verslagen blijkt, dat vele leden nog blijven staan op het vroeger aangemerkte nopens Limburg, met name dat ook de vertegenwoordigers van dat gewest deel nemen aan de behandeling der wijzigingen in de grondwet.

Verscheidene leden meenden het tot dusverre verrigte nopens de herziening van de grondwet als geheel onvolledig en onvoldoende te moeten beschouwen, zoo lang niet van regeringswege zoo toegestaan en toegetreden zijn tot de bijvoeging der verantwoordelijkheid van de ministers en het contreseingn, in den geest zooals de zeer groote meerderheid der leden van de kamer dit verlangd heeft, met eene verbetering van art. 177 der Grondwet, waarbij de woorden: *vergadering der Staten-Generaal*, in den zin eener *vereenigde zitting der beide kamers*, zou worden uitgelegd; terwijl sommige leden hier nog bijvoegden, als een tweede onmisbaar punt, dat het verkiezingsstelsel, door eene verandering in art. 130 te brengen, beter zal moeten worden verzekerd, en ten andere, dat ook de bepaling, dat de pensioenen door de wet zullen worden geregeld, bij een nieuw ontwerp zal behooren voorgedragen en vastgesteld te worden.

De voorgestelde splitsing der provincie Holland vond bij de meerderheid goedkeuring; sommige leden bleven staan op eene vermeerdering van het getal leden der 2de kamer voor Noord-Brabant en Gelderland; andere leden begrepen niet, hoe men het behoud der eerste kamer eene der fondamentele verordeningen van het nederlandsche staatsregt kon noemen, daar die kamer toch buiten de grondwet van 1814 niet bestond.

Genoegzaam algemeen bleef men aandringen op de wijziging van art. 130. Naar inzien van vele leden, moet toch de zamenstelling der provinciale staten, juist door dat zij den grondslag der vertegenwoordiging uitmaakt, niet bij koninklijke bepaling, maar bij de wet slechts kunnen geregeld of veranderd worden.

Men verlangde duidelijker bepalingen, hoedanig het inkomen der kroon met betrekking tot het gedrag der domeinen gesteld is. Men meent, die ten voor- of nadeele van de kroon zouden komen.

De verdedigers tegen de redactie van art. 60 vonden zich niet voldoende gewonden. — De regeringen, voor ons volk, blijven aanhangen no pens de wijziging in de voordragt wegens de finantien, en wordt mitsdien in art. 3 daarvan bijgevoegd: »welke alzus eenmaal vastgesteld zijnde, gedurende dien tijd blijven voortduren, ten ware in middels in dezelve, door eene nieuwe wet, veranderingen gemaakt mogten worden."

Ten gevolge van de talrijke bedenkingen op het laatste van de zeven nadere ontwerpen betreffende de grondwet, is eene nieuwe voordragt aangeboden, de volgende artikelen houdende:

a. Het dragen der wapenen tot handhaving der onafhankelijkheid van den Staat, en de beveiliging van deszelfs grondgebied, is een der eerste pligten van alle ingezetenen van het rijk.

b. De Koning zorgt, dat er ten allen tijde eene toereikende zee- en landmagt onderhouden worde, aangeworven uit vrijwilligers, hetzij inboorlingen of vreemdelingen.

c. Vreemde troepen worden niet dan met gemeen overleg des Konings en der Staten-Generaal in dienst genomen.

d. Behalve de vaste zee- en landmagt, is er steeds eene nationale militie in dienst, waarvan in vredestijd jaarlijks zoodanig gedeelte wordt ontslagen, als bij de wet zal worden bepaald. Er zijn bovendien schutterijen.

e. De militie wordt, zoo veel mogelijk, genomen uit vrijwilligers, op de wijs als bij de wet bepaald wordt.

Bij gebrek van genoegzame vrijwilligers, wordt de militie voltallig gemaakt bij loting uit de ingezetenen, van en tot zoodanigen leeftijd, als bij de wet wordt vastgesteld.

De manschappen der militie, welke hun ontslag bekomen hebben, kunnen, onder geen voorwendsel, tot eenige andere dienst dan die der schutterijen, worden opgeroepen.

f. De militie, voor zoover dezelve tot de dienst te lande bij de

wet bestemd wordt, zal nimmer en in geen geval naar de kolonien worden gezonden.

g. Dezelfde militie kan nimmer, zonder bijzondere toestemming der Staten-Generaal, buiten de grenzen van het Rijk worden gezonden, tenzij in een oogenblikkelijk dringend gevaar, of ook wanneer bij garnizoensveranderingen de kortste marschroute over vreemden boden loopt. In beide deze gevallen geeft de Koning van de door Hem deswege gegevene bevelen, zoodra mogelijk, kennis aan de Staten-Generaal.

h. Al de kosten, voor de legers worden uit 's lands kas voldaan.

De inkwartieringen en het onderhoud van het krijgsvolk; de transporten en leverancien van welken aard ook, aan 's Konings legers of vestingen, kunnen niet ten laste van een of meerdere inwoners of gemeenten worden gebragt. Zoo door onvoorziene omstandigheden zoodanige transporten of leverancien van bijzondere personen of gemeenten worden gevorderd, zal het Rijk dezelve te gemoet komen, en op den voet bij de wet bepaald, schadeloos stellen.

i. Afzonderlijke wetten zullen verder alles regelen, hetwelk betrekking heeft tot de dienst der nationale militie en schutterijen.

Het centraal verslag omtrent het ontwerp betreffende de *verantwoordelijkheid der hoofden van ministerield departementen*, houdt hoofdzakelijk in, dat vele leden dat ontwerp, na de daarin gebragte wijzigingen, aannemelijk vonden, of beter tot rijpheid gebragt oordeelden. Eenige leden drongen op nog meer duidelijkheid aan, en meenden dat, nu wij in eene zoo moeijelijke en hoogstbelangrijke zaak, zoo verre gevorderd zijn in het vaststellen van voldoende bepalingen, men niet moest verzuimen die verantwoordelijkheid der ministers zoodanig in onze grondwet uit te drukken, dat nu en voor altijd alle twijfel weggenomen, en de weg tot alle beperkende uitleggingen afgesneden wierd. Sommige verbeterde lezingen werden dienvolgens voorgeslagen.

De beraadslagingen over bovenstaande ontwerpen worden bepaald: over het Wetboek van Strafregt op heden Maandag, en die op de Grondwet op morgen Dingsdag.

Op het eind der zitting ontstond eenige woordenwisseling omtrent de wijs van stemming nopens de Grondwet, naardien de gevoelens verdeeld waren of daarbij de gewone meerderheid, of wel eene meerderheid van drie vierden moet plaats hebben. Voor het oogenblik leidde deze woordenwisseling tot geen gevolg, vermits besloten werd, dat, bijaldien zich de quaestie voortdoet, het eerst te pas komt om deze zaak te behandelen.

De zitting ging uiteen tot Maandag ten 11 ure.

— In de zitting van de Eerste kamer der Staten-Generaal, van Vrijdag, heeft de centrale afdeeling verslag gedaan op de bij de kamer aanhangige ontwerpen van wet. De beraadslagingen over de voordragten der begrootingswetten voor den jare 1840 hebben eegisteren plaats gehad. Deze wetten zijn aangenomen, als ook de voordragt nopens het veefonds.

— Z. K. H. de Prins van Oranje is Zaturdag van Tilburg naar 's Hage teruggekeerd.

— Uit Konstantinopel zijn berigten tot den 7. Mei. Z. K. H. prins *Hendrik der Nederlanden* had, aan boord van de Russische stoomboot *de Poolster*, een watertogtje in de Zwartezee gemaakt. Den 2. Mei had de Russische ambassadeur ter eere van Z. K. H. een dejeuner op zijn buitengoed gegeven, waarvan al de genoodigden, onder welke de Nederlandsche zaakgelastigde *Testa*, met een Russisch stoomschip gebragt werden.

— Naar men vernemt, heeft Z. M. benoemd tot burgemeester der gemeente Borkel en Schaft, prov. Braband, den Heer *C. Kuypers*, tot dus verre plaatselijk ontvanger, in de plaats van wijlen *J. Cox*.

— Uit Utrecht schrijft men dat de brug over den Leidschen Rijn, nabij die stad, waarover de ijzeren spoorweg zal loopen, voor f 84000 is aanbesteed.

— Men houdt zich te Hoorn thans bezig met de voorbereidende werkzaamheden tot den wederopbouw van de aldaar afgebrande fraaije kerk, waartoe Z. M. goedgunstig eene aanzienlijke subsidie verleend heeft.

— Dezer dagen heeft de regtbank te Nijmegen uitspraak gedaan in de zaak van de Nederlandsche stoombootmaatschappij, gevestigd te Rotterdam, excipienten, tegen de heeren gebroeders *Sprenger* en eenige andere expediteurs te Nijmegen, geëxcipiëerden. De regtbank, overeenkomstig de conclusien van het openbaar ministerie hierin uitspraak doende, heeft de opgeworpen exceptie aangenomen en mitsdien de eischers en geëxcipieerden met hunne vorderingen gerenvoyeerd naar de arrondissements regtbank te Rotterdam.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Te Dresden overleed den 7den Mei de hoogleeraar aan de Akademie van kunsten K. D. Friedrich, hij was in 1774 te *Greifswald* geboren en een vermaard landschapschilder; schoon in den laatsten tijd eenigzins vergeten of door jeudiger kunstbeoefenaar overschaduwd. — De achttiende jaarlijksche bijeenkomst van duitsche natuur- en geneeskundigen, zal dit jaar te *Erlangen* op den 18den September aanstaande geopend worden. — Door den hoogleeraar Berthold, is in de vorige maand aan de Akademie van Wetenschappen te *Göttingen* een door hem uitgedacht middel medegedeeld, en sedert in het 66ste stuk der *Göttinger gelehrten Anzeigen* openbaar gemaakt, strekkende namelijk om de kortzigtigheid te genezen? Hij is daarbij van het beginsel uitgegaan, dat het beste middel was om het oog, bij de te sterke physische brekingskracht der doorschijnende oogdeelen, langzamerhand aan de nabijheid en den verderen afstand der voorwerpen te gewennen, waartoe hij eenen voor het lezen en schrijven geschikte soort van beweegbaren lessenaar uitgedacht heeft, door hem met den vreemden kunstnaam van *myopodiorthikon* bestempeld. — De bibliothekaris te *Kassel*, von Rommel, heeft in de keurvorstelijke archieven van *Hessen-Kassel*, een aantal brieven van Hendrik IV van *Frankrijk* gevonden, afkomstig van eene correspondentie door den koning met den landgraaf van *Hessen*, Maurits, *de wijze*, gewisseld. Al deze brieven zijn door 's koningS eigen hand onderteekend en betreffen de staatkundige aangelegenheden van zijnen tijd; zoodat dezelve als eene belangrijke bijdrage voor de algemeene geschiedenis van *Europa* kunnen aangemerkt worden. Dezelve zijn te Parijs door den boekhandelaar Jules Renouard, in een fraai octavo boekdeel door den druk openbaar gemaakt. — De geleerde orientalist, baron Hammer von Purgstall, te *Weenen*, heeft onlangs een dieleal tot heden nog onbekende handschriften betrekkelijk de valkenjagt uitgegeven. Een dezer handschriften is in het turksch, en wel van het tijdvak der *Seldschuken*, het is het oudst bekend geschrift in den tongval der *Osmanlis*; het tweede handschrift is in het duitsch en geschreven met de hand van keizer Maximiliaan I; het derde heeft tot titel *Hierasphion*, is in het grieksch uit den tijd der middeneeuwen, en van een onbekend schrijver. Het eerste handschrift behoort tot de Ambrosiaansche Bibliotheek te *Milaan*, de beide andere tot de keizerlijke Bibliotheek te *Weenen*. Het door den heer von Hammer uitgegeven boekdeel is op de keizerlijke drukkerij te *Weenen* gedrukt en aan koning Lodewijk Philips opgedragen. — Van den vermaarden Fr. von Raumer is in het boekhandelhuis van Brockhaus te *Leipzig* een werk over Italie verschenen, onder den titel: *Italien; Beiträge zur Kenntnisz dieses Landes* (2 theile 4 Thlr.) De schrijver heeft in dit werk de resultaten zijner opmerkingen over een land uiteengezet, 't welk hij herhaalde malen en nog het laatst in het vorig jaar bezocht. — Op de aanstaande Pinksterfeest-dagen zal het jaarlijksche Nederrijnsche Muzijkfeest te *Aken* worden gehouden en de volgende stukken worden uitgevoerd: den eersten dag, het groot oratorium van Handel, *Judas Maccabeus*; den tweeden dag de ouverture van *Medea*, van Cherubini; het *Vater unser*, cantate van L. Spohr, de symphonie en A Dur van L. van Beethoven, en de cantate *Davide penetente* van Mozart. Uit *Aken* wordt gemeld, dat men van dit feest bijzonder groote verwachting koestert. Het koor zal sterker bezet zijn dan ooit, terwijl slechts de namen der solo-zangers en zangeressen behoeven genoemd te worden, om den luister van dit feest te doen uitkomen. Behalve den heer W. P. de Chavonnes Vrugt, die de tenorpartij heeft op zich genomen, zijn onder andere uitstekende talenten, de heer Fischer voor de bas, mevr. Muller voor de alt en mad Fischer-Aahten voor de sopraanpartij geëngageerd. Ook mad. Albertazzi, eerste zangeres van de italiaansche opera te *Parijs*, zal de sopraanpartij zingen in den *Davide penitente*, terwijl het buitengewoon wel bezet orchest door den beroemden Spohr zal geleid worden.

Rusland. — Professor Jacobi, te *St. Petersburg*, heeft van wege de regering eene som van 25000 roebels ontvangen voor zijne ontdekking, om door middel van het electro-magnetismus, metaal-afdrukken te bekomen; onder voorwaarde dat zijne ontdekking, gelijk mede alle nieuwe toepassingen van dezelve, door den druk algemeen bekend worden gemaakt.

Italie. — De italiaansche geleerden, die in het verleden jaar te *Pisa* hunne eerste bijeenkomst gehouden hebben, zijn voor dit jaar, door den president der vereeniging, graaf Alessandro di Saluzzo, uitgenoodigd om tegen den 15den September te *Turyn* bijeen te komen.

Engeland. — Op kosten van het Aziatisch Genootschap is thans te *Bombay* voltooid en uitgegeven geworden het vierde en laatste deel van de *Mahabharata*. — Van de bekende engelsche schrijfster lady Morgan is, na eene lange tusschenruimte, thans weder een nieuwe roman verschenen: *Woman and her master*, 't welk al de schitterende eigenschappen van hare vroegere werken zou bezitten. Het onderwerp is het bij de engelsche schrijfsters gehelkoosde thema: de maatschappelijke emancipatie der vrouwen, schoon juist niet in den fransch St. Simonistischen geest.

Frankrijk. — De Akademie van Wetenschappen heeft in den korten tijd van [illegible] vijf medeleden door den dood verloren, de heer Poisson, bekend door zijne diensten aan de schei- en natuurkunde bewezen; de heer Robiquet, een der uitstekendste scheikundigen van den nieuwen tijd, hoogleeraar aan de pharmaceutische school, de opvolger van den beroemden Thenard; de heer Mathieu, natuur- en krijgskundige, overschepen verdienstelijke generaal Rogniat, en eindelijk de heer Brochiant de Villiers, lid van de geologische afdeeling. — In de zitting van gezegde Akademie van den 25sten l. werd door den heer Ga-

Lesson, als president der natuurkundige afdeeling, naar het gewoon gebruik bij het verlies van een lid van buitengewone verdienste, en als eene aan denzelven toegebragte hulde, voorgesteld, om niet onmiddellijk tot de vervanging van den heer Poisson, als medelid der Akademie over te gaan, doch de heer Arago verklaarde zich tegen het voorgedragen uitstel van zes maanden, en zijn overwegende invloed op de leden der Akademie behield de overhand. — In de zitting der Akademie van den 19den April is de heer L. von Buch, in de plaats van wijlen den hoogleeraar Blumenbach, tot buitenlandsch medelid verkozen. — De fransche Akademie heeft dit jaar reden uitgesproken gedaan, omtrent den prijs door den baron Gobert voor het beste werk over de geschiedenis van Frankrijk gesticht. Naar de bepaling van het testament heeft zij den prijs verdeeld, en 9000 fr. rente toegekend aan den heer A. Thierry voor diens nieuw werk: *Récits mérovingiens, précédés de considérations sur l'histoire de France*, en 1900 fr. aan den heer Barn, voor eene geschiedenis van Lodewijk XIII. Deze schrijvers blijven in 't bezit der gezegde inkomsten tot nieuwe geschriften van dergelijken aard, naar het oordeel der Akademie, grootere verdiensten dan de thans bekroonde werken bezitten. — In een der zittingen van de Akademie van Wetenschappen van de maand April jl. werd mededeeling gedaan van het veeljarig onderzoek des hoogleeraars Dumas van *Genève* en van zijne genomen proeven om metalen voorwerpen door middel van den galvanischen stroom te vergulden; eene manier die, behalve dat zij zeer minkostbaar is, des te meer ingang zal vinden, omdat daarbij het gebruik van het vergiftig kwikzilver vermeden wordt. Het te vergulden voorwerp wordt in eene verdunde oplossing van chloorgoud gebragt en het goud door de verbinding van het voorwerp met eene zinkplaat op hetzelve, neergeslagen. Meestijds geschiedt de vergulding in eene minuut tijds; anders wordt het voorwerp op nieuw in de oplossing gedoopt. — De geologische maatschappij van *Frankrijk* zal op den 1sten September aanstaande te *Grenoble* hare jaarlijksche bijeenkomst houden. — Onder de kunstenaars te *Parijs* is een verzoekschrift aan den koning in omloop, om de jaarlijksche tentoonstelling op de Louvre voortaan om de twee jaren te doen plaats hebben. Dit is het gevolg van de meermalen gemaakte opmerking dat de jaarlijksche tentoonstelling, hoe groot het getal stukken mag zijn die aangeboden worden, te veel middelmatigs en te weinig stukken van uitstekende verdiensten oplevert, naardien het den kunstenaars aan den noodigen tijd zou ontbreken. — De heer Nestor L'Hôte die den heer Champollion, op diens eersten wetenschappelijken togt door *Egypte* en *Nubie* vergezelde, en in het vorig jaar de egyptische gedenkstukken andermaal bezocht en afteekende, heeft den uitslag zijner nasporingen, met toelichtingen van den heer Letronne verrijkt, door den druk openbaar gemaakt. De heer L'Hôte heeft van wege den minister voor het openbaar onderwijs de opdragt gekregen, om een derden togt naar *Egypte* te doen, ter voltooijing zijner navorschingen in het belang der geschiedenis en der kunst.

*** Door Gods goedheid verloste heden zeer voorspoedig van eene *DOCHTER*, mijne geliefde Echtgenoot, C. VAN DER MADE.

L. G. JAMES, *Predikant.*

Dordrecht, den 31. Mei 1840.

*** Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Breda*, van den 26. Mei 1840, is den Heer PIETER LUZAC, zonder beroep, daartoe verblijf houdende en gedomicilieerd te *Breda*, wegens Krankzinnigheid en Verkwisting gesteld onder Curatele, en is tot provisionele bewindvoerder over deszelfs persoon en goederen benoemd den Wel-Edele Gestrenge Heer Mr. JOHANNES SERVAAS LUTZIJ, Advocaat te *Dordrecht*.

Waarvan deze openbare bekendmaking geschiedt ter voldoening aan art. 498 van het Burgerlijk Wetboek.

MICHIELSEN, *Procureur.*

CABINET D'ILLUSIONS,

OU LES AMUSEMENTS D'OPTIQUE.

De Ondergeteekende heeft de eer het Breedsch Publiek voorloopig te berigten, dat hij voorneêns is op de aanstaande PINKSTERKERMIS alhier ten toon te stellen, het BEROEMDE CABINET D'ILLUSIONS, of LES AMUSEMENTS D'OPTIQUE. Dit Cabinet bestaat uit eene verzameling van verschillende en meest vermakelijke *Optische, Dioptrische en Catoptrische Werkingen.* — Hij houdt zich verzekerd, dat dit Kunstrijk CABINET een algemeenen bijval zal inoogsten.

F. MARTIN.

BEKENDMAKING.

De Directeur der Bank van Leening te *Breda*, zal, op last der Commissie van Administratie derzelve Beleenbank, op *Woensdag* den 24. Junij aanstaande, aanvangende des morgens ten *twee* en les namiddags ten *twee* ure, aan het Lokaal der Bank, in het openbaar doen Verkoopen:

De VERSTANE PANDEN van de maanden *Januarij*, *Februarij* en *Maart* 1839. Zullende de GOEDEREN daags te voren, te rekenen op dezelfde uren, aldaar te zien zijn.

Men zal de Verkoopbaar Vervallen Panden, kunnen lossen, of daarvan de Interessen aanzuiveren, voor of uiterlijk op Dingsdag den 16. Junij te voren.

Breda, den 1. Junij 1840.

De Directeur,

J. D. M. SNOECK.

LIBRAIRIE HOLLANDAISE ET FRANÇAISE DE BROESE ET COMP., A BREDA.

POUR PARAITRE EN UN AN.

4 FORTS VOLUMES IN-8° SUR DEUX COLONNES, EN 6 LIVRAISONS: PRIX 13 FL. 60 C.

1. **DICTIONNAIRE**

DES

DICTIONNAIRES DE MÉDECINE

FRANÇAIS ET ÉTRANGERS,

OU TRAITÉ COMPLET DE MÉDECINE ET DE CHIRURGIE PRATIQUES,

contenant l'analyse des meilleurs articles qui ont paru jusqu'à ce jour dans les différents dictionnaires et les traités les plus importants. Ouvrage destiné à remplacer tous les Dictionnaires et Traités de Médecine et de Chirurgie, par une Société de Médecins, sous la direction du docteur FABRE, rédacteur en chef de la *Gazette des Hopitaux* (Lancette Française).

Conditions de la Souscription.

L'ouvrages entier sera publié en quatre volumes grand in-8°, sur deux colonnes, imprimés sur beau papier raisin, et en caractères fondus exprès.

La publication aura lieu en six livraisons de 450 pages environ chacune, paraissant régulièrement de 2 mois en 2 mois, à partir du 30 avril prochain, de manière à ce que l'ouvrage soit terminé au plus tard en un an.

Le prix de chaque livraison est de 2 fl. 30 c.

2. **TRÉSOR HISTORIQUE ET LITTÉRAIRE,**

à 85 Cents le volume.

La 1re série se composera des ouvrages suivants:

1°. HISTOIRE GÉNÉRALE DE LA CIVILISATION EN EUROPE, depuis la chute de l'empire romain jusqu'à la révolution française, par M. Guizot, membre de l'Académie française; 1 vol. in-8°. — Prix de l'éd. de Paris, 4 fl.; de l'éd. belge, 2 fl.; de notre éd., 85 cents.

2°. HISTOIRE DE LA RÉPUBLIQUE DE VENISE, par le comte Daru; 12 vol. in-8°, ornés de 8 gravures. — Prix de l'éd. de Paris, fl. 32.13; de notre éd., fl. 10.20.

3°. L'EUROPE AU MOYEN AGE, traduit de l'anglais de Henry Hallam, par A. Borghers et P. Duboux, deuxième édition, revue et corrigée, par A. Borghers. 3 vol. in-8°, avec 3 gravures. — Prix de l'éd. de Paris, 15 fl.; de l'éd. belge, fl. 7.50; de notre éd., fl. 4.25.

Ouvrages dont se composeront les 2e et 3e Séries.

2e *Série.* VOYAGE AUTOUR DU MONDE, par Lesson, 4 vol. in-8°, ornés de 4 grav.

HISTOIRE DES DUCS DE BOURGOGNE, par De Barante, avec les annotations de M. Marchal, conservateur de la Bibliothèque de Bourgogne, 10 beaux vol. in-8°, ornés de 10 belles gravures.

3e *Série.* HISTOIRE DES [illegible] vol. in-8°.

HISTOIRE DE CROMWELL, [illegible] vol. in-8°, 2 portraits.

HISTOIRE DE LA REVOLUTION FRANÇAISE, par Thiers, 9 vol. in-8°, ornés de 9 portraits.

CINQ-MARS, par Alx. De Vigny, 1 vol. in-8, orné d'une belle gravure.

LETTRES SUR L'ESPAGNE, par Guérault, 1 vol. in-8°.

On souscrit à *Breda*, chez BROESE ET COMP. Libraires, et chez les principaux Libraires du Royaume.